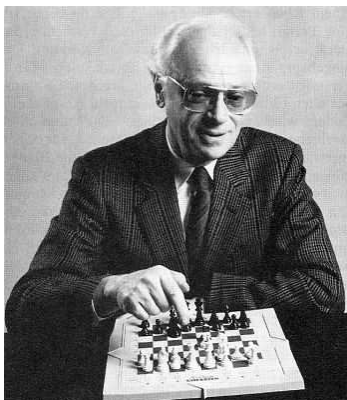

Podsećanja: na današnji dan 1924. godine rođen je Efraim Kišon

Efraim Kišon (23.8.1924. – 29.1.2005.), pisac, filmski scenarista, dramaturg, filmski reditelj. Rođen je kao Ferenc Hofman, u Mađarskoj. Tamo je studirao vajarstvo i slikarstvo, i potom počeo da se bavi i pisanjem humorističnih eseja i da piše za pozorište.

Tokmo Drugog svetskog rata bio je zarobljenik u nekoliko nacističkih koncentracionih logora. U jednom od njih ga je spasao šahovski talenat – komandantu logora bio je potreban šahovski protivnik. U drugom je jednostavno imao sreće - Nemci su postrojili zarobljenike i streljali svaku desetu osobu, preskočivši njega. Uspeo je da pobjegne iz transporta zarobljenika koje su prevozili za koncentracioni logor u Poljskoj. Do kraja rata se skrivao pod imenom Stanko Andraš.

Posle završetka rata promenio je svoje prezime u Kišon da bi prikrio svoje jevrejsko poreklo i vratio se u Mađarsku. U Izrael je emigrirao da bi pobjegao od komunističkog režima. Emigracioni službenik mu je dao ime Efraim.

Samo dve godine posle useljavanja u Izrael, ovladao je hebrejskim dovoljno dobro i počeo sa satiričkom kolumnom. Bavio se političkom i socijalnom satirou, ali i čistim humoreskama. Postao je jedan od najpopularnijih kolumnista u zemlji.

Napisao je preko 50 knjiga, knjige su mu prevedene na 37 jezika, ali najveću popularnost je imao u Nemačkoj. Nije se slagao sa idejom opšte krivice za holokaust i imao je mnogo prijatelja u Nemačkoj. Kasnije je Kišon, posle smrti svog dugogodišnjeg prevodioca na nemački, i sam počeo da piše svoje knjige na nemačkom.

Godine 1981. naselio se u Švajcarskoj. Osećao se otuđenim u Izraelu i smatrao je da ga ne cene dovoljno jer je popularan pisac.

Kada je 2002. godine dobio Nagradu Izraela za životno dostignuće i poseban doprinos društvu i izraelskoj državi, prokomentarisao je: „Dobio sam Nagradu Izraela, iako sam za Izrael. To je skoro kao državno pomilovanje. Oni je obično daju nekom od onih liberala koji vole Palestinke i mrze naseljenike.”

O Jevrejima, a i o komunizmu, ispisao je mnoštvo jetko duhovitih redova, ali svako ko je živeo u socijalizmu bivše Jugoslavije mogao se identifikovati sa mnogim od likova iz njegovih priča.

U fondu Univerzitetske biblioteke postoji bogat izbor Kišonovih knjiga. Kao ilustraciju njegove univerzalne duhovitosti, dajemo vam priču Čudesa antibiotika, iz zbirke priča Deva kroz ušicu igle, u izdanju Znanje, Zagreb, 1988.

ČUDESA ANTIBIOTIKA

Dogodilo mi se to na stubama. Odjednom me malo zasvrbi resica lijevog uha. Žena me zagnjavila neka odem k liječniku jer da se s takvim stvarima nije šaliti.

Odem, dakle, specijalistu za unutrašnje bolesti. Zavukao mi se u uho, preturao po njemu valjda tridesetak minuta, pa je izašao i službenim tonom dijagnosticirao da me uho mora svrbjeti.

— Uzmite šest kapsula penicilina — odredi mi.
— Time bi vam to moralo proći.

Progutao sam penicilin i zbilja me dva dana kasnije više nije svrbjelo a resica mi bila kao nova. No, veselje mi je donekle bilo pomućeno time što mi se trbuh osuo nekim crvenim mrljama koje su me tako svrbjele da sam pošizio. Vratio sam se onom specijalistu. Samo što me pogledao, odmah je znao koliko je sati.

— Pa da, ima ljudi koji su preosjetljivi na penicilin i od njega dobiju alergični osip. Uzmite dvanaest tableta aureomicina i za nekoliko dana će to nestati.

Uzeo sam aureomicin i mrlje su nestale. S druge strane, napala me visoka groznica a koljena mi otekoše. Odvukao sam se k specijalistu.

— Logična stvar — reče specijalist. — Aureomicin može izazvati neželjene nuspojave u zglobovima.

Prepisao mi je trideset dvije tablete teramicina pa su moji virusi nestali kao na dodir čarobnog štapića. Temperatura je pala, koljena mi splasnula na normalu. No, ovaj put smo pozvali specijalista kući, jer nisam mogao iz kreveta. On je otprve pogodio da su mi strašni bolovi u bubrezima izazvani teramicinom. A s tim nema šale, reče, uostalom, bubrezi su bubrezi.

Iz vješte ruke diplomirane medicinske sestre dobio sam šezdeset četiri injekcije streptomiceina pa su bakterije stale masovno crkavati kraj moga tijela.

U bolnici su me najprije podvrgli dugoj seriji laboratorijskih pretraga pa su utvrdili da u mom tijelu više nema ni jednog jedinog mikroba, sva je nevolja samo u tome što su sudbinu mikroba doživjeli i moji mišići i živci. Život mi može spasiti samo ekstra jaka šok-terapija kloromicetinom.

Moji su obožavaoci masovno navalili na moj pogreb, a uz njih i tisuće znatiželjnih besposličara. U prekrasnom posmrtnom govoru rabin je napose istaknuo kakvu je herojsku a izgubljenu bitku medicina vodila protiv mog organizma rastočenog bolestima.

Zbilja je šteta što sam umro tako mlad. Tek u paklu sjetio sam se da me uho zasvrbjelo ondje gdje me komarac bio ubo.

Sada je 2010. godina. Zvuči poznato i aktuelno, zar ne?

Maja Šahović

[Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 Unported](#)

You are free:

- to Share - to copy, distribute and transmit the work
- to Remix - to adapt the work

Under the following conditions:

- Attribution. You must attribute the work in the manner specified by the author or licensor (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work).
- Noncommercial. You may not use this work for commercial purposes.
- Share Alike. If you alter, transform, or build upon this work, you may distribute the resulting work only under the same or similar license to this one.
  - For any reuse or distribution, you must make clear to others the license terms of this work. The best way to do this is with a link to this web page.
  - Any of the above conditions can be waived if you get permission from the copyright holder.
  - Nothing in this license impairs or restricts the author's moral rights.